

Otázka: Základní ekonomické pojmy

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Maky

Ekonomie = společenská věda o rozdělování omezených zdrojů, výrobě a hospodaření

Předmět ekonomie = věda o hospodaření

Ekonomika je teorie využívaná v praxi

Makroekonomie = sleduje ekonomii z hlediska celku

Mikroekonomie = sleduje ekonomii jednotlivých subjektů v oblastech financování podniku

Ekonomické systémy

Způsob fungování hospodářství státu a řešení těchto otázek:

- Co a kolik vyrábět?
- Jak vyrábět?
- Pro koho vyrábět?

Systémy:

- zvykový
- příkazový

- tržní
- smíšený (ČR)

Zvykový

- Vychází z předávání zkušeností mezi generacemi
 - společnost řídí úzká skupina lidí na základě zkušeností předchozí generace

Příkazový

- Základ = politická moc úzké skupiny lidí
 - řídí i hospodaření státu
- Předpoklady = soukromé vlastnictví výrobních prostředků

Tržní

- Ekonomické otázky řeší trh
- Předpoklady = soukromé vlastnictví výrobních prostředků, konkurence, volná tvorba cen
- Cíle = zisk, spokojený zákazník

Smíšený

- Kombinace příkazového + tržního
- Přebývá v ekonomicky vyspělejších zemích
- Oblast trhu podnikání
 - výroba, obchod,
- Oblasti státu
 - obrana, vzdělání, ...

Tržní ekonomika

- základní prvek tržního hospodářství
- oblast ekonomiky určující pravidla směny
- místo směny

Členění trhu

Podle vztahu nabídky a poptávky

- Nasycený trh - nabídka je větší než poptávka
- Nenasycený - nabídka je menší než poptávka

Podle předmětu koupě a prodeje

- Trh práce (pracovních sil)
- Trh výrobních prostředků (stroje, suroviny)
- Trh s nerostným bohatstvím (ropa, zlato)
- Trh s nemovitostmi (budovy, pozemky)
- Trh zboží

Trh zboží

- Poptávka = množstvím zboží, které jsou kupující ochotni a schopni koupit za určitou cenu (v daném čase a na určitém místě)
- S rostoucí cenou klesá poptávka (a naopak)
- Podstata - kupující chtějí ušetřit
- Nabídka = množství zboží, které je prodávající ochoten prodat za určitou cenu
- S rostoucí cenou roste nabídka zboží
- Prodejce využije možnost prodat za vyšší cenu
- Podstata - nabídka chce vydělat (zaplatit náklady + zisk)
- Tržní rovnováha - nabídka = poptávce

Nabídka je menší než poptávka

- na trhu je nedostatek zboží
- Reakce nabídky - zvýšení množství a ceny
- Reakce poptávky - sníží se poptávka po zboží (za vyšší cenu)
- Výsledek - vyrovnání nabídky s poptávkou

Nabídka je větší než poptávka

- na trhu je přebytek zboží
- Reakce nabídky - omezení množství zboží a snížení ceny
- Reakce poptávky - zvýšení zájmu o zboží s nižší cenou
- Výsledek - vyrovnání nabídky s poptávkou
- Podstata selhání trhu - situace, kdy trh nedokáže efektivně plnit svou úlohu

Důvody selhání trhu:

Vznik monopolu

- Monopol = pouze 1 prodejce
- Selhání - na trhu by měla vzniknout konkurence
- Trestné - zneužití monopolního postavení = navyšování ceny
- Ochrana před monopoly - zákony + kontrolní úřady

Teorie potřeb

Vysvětluje, co člověka motivuje být aktivní, pracovat, podnikat a jednat racionálně

- Potřeba
- Statky
- Služby
- Spotřeba

Potřeba

- Pocit nedostatku, který se snažíme odstranit - hlad, spánek, přátelství, lístky na hokej...

Rozdílnost potřeb lidí je dána:

- Podstatou člověka (věk, charakter, vzdělání, ...)
- Okolím (vyspělost, ekonomika, ...)
- Výší příjmů (mzda, důchod, podíl na zisku, ...)
- Vývoj společnosti (technický pokrok, ŽÚ, ...)

Druhy potřeb:

- Zbytné - jít na fotbal, koupit si bazén... X Nezbytné - jíst, obléct se, bydlet...
- Individuální X Společenské
- Ekonomické - nabývání majetku X Neekonomické - osobní pocity

Statek

- užitečné věci, které uspokojují potřeby lidí
- Hmotné X Nehmotné
- Výrobky = výsledky lidské práce X Volné statky = produkty přírody
- Zboží (obchod) X Statek pro vlastní spotřebu (statek určený výrobcem a jeho blízkým)
- Kapitálové = slouží k další výrobě (peníze) X Spotřební = spotřebují domácnosti

Služby

- cizí činnost, umožňují uspokojení potřeb
- Osobní = souvisí s člověkem X Věcné = týkají se statků (opravy, čištění, ...)
- Placené X Neplacené

Spotřeba

- opotřebení statků a využití služeb
- Okamžitá (konzumace jídla, ...) X Postupná (auto, oblečení, ...)
- Výrobní (nastává při výrobě) X Konečná (u konečných spotřebitelů).